

Sygn. akt II K 74/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kaliszu Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Joanna Urbańska - Czarnasiak

Protokolant : stażysta Daria Włodarska

w obecności /-/

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2018r.

sprawy karnej:

H. R.

syna H. i L. zd. L.

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

w dniu 06 stycznia 2018 roku w miejscowości S., gm. Ż. kierował ciągnikiem siodłowym marki R. o nr rej. (...) po drodze publicznej w ruchu lądowym, czym nie zastosował się do wydanej decyzji nr KM.5430.4.52.2017.DM z dnia 11.07.2017r. Starosty K. dotyczącej cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami kat. C, B+E, C+E

- tj. o czyn z art. 180a kk

1. oskarżonego **H. R.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego wyżej wypełniającego znamiona przestępstwa z art. 180a kk i za to na podstawie art. 180a kk wymierza mu karę 2 /dwóch/ miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 /dwadzieścia/ godzin miesięcznie,
2. na podstawie art. 42 § 1a kk orzeka wobec oskarżonego tytułem środka karnego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii w strefie ruchu lądowego na okres 1 /jednego/ roku,
3. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

SSR J. C.

Sygn. akt II K 74/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr KM.5430.4.52.2017.DM z dnia 11.07.2017r. Starosta K. cofnął H. R. uprawnienia do kierowania pojazdami kat. C,B+E, C+E, z uwagi na uzyskanie przez H. R. łącznie 25 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie od dnia 19.11.2014r. do dnia 22.09.2015r.. Decyzja została mu doręczona z dniem 28.07.2017r.. Wcześniej została wobec niego wydana decyzja z dnia 16 czerwca 2017r. nr KM. (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w zakresie kat. B. Dokument prawa jazdy został mu zatrzymany za pokwitowaniem w momencie przekroczenia punktów. Oskarżony wiedział o wydanych decyzjach.

(dowód: decyzje k. 5-9,

pismo Starostwa Powiatowego w K. k. 5,

informacja o wpisach w ewidencji kierowców k. 10-11,

wyjaśnienia oskarżonego k. 16-17, 56-56v)

W dniu 6 stycznia 2018 roku oskarżony H. R. kierował ciągnikiem siodłowym marki R. o nr rej. (...) po drodze publicznej w miejscowości S.. Około godziny 16:05 zatrzymali go funkcjonariusze pełniący służbę w patrolu zmotoryzowanym, którzy ustalili, że posiada on decyzję o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Pojazd zabezpieczył M. Ś..

(dowód: notatka urzędowa k. 1 ,

wyjaśnienia oskarżonego k. 16-17, 56-56v,

oświadczenie k. 2,

wydruk z bazy (...) k. 3)

Oskarżony H. R. ma 34 lata. Jest synem H. i L. z.d. L.. Posiada wykształcenie zawodowe, z zawodu jest malarzem – tapeciarem, zatrudnionym na 1/8 etatu jako doradca w firmie (...) Spółka z o.o. z/s. w O. z wynagrodzeniem 750,- zł.. Jest rozwodnikiem posiadającym dwoje dzieci w wieku 4 lata i 2 miesiące. Na pierwsze dziecko ma orzeczony obowiązek alimentacyjny w wysokości 800 zł. miesięcznie. Nie posiada żadnego majątku. Oskarżony nie był dotychczas karany.

(dowód: dane osobo- poznawcze oskarżonego- k. 56, dane o karalności- k. 21)

Oskarżony H. R. zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i przed sądem przyznał się do zarzucanego czynu i złożył krótkie wyjaśnienia, w których podał, że był świadomy tego, że ma cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi, ale z uwagi na konieczność zabezpieczenia pojazdu musiał wsiąść do niego i przejechać w bezpieczne miejsce. Podał, że samochód ten został porzucony na drodze przez kierowcę i nie mógł znaleźć innej osoby, która przejechałaby w bezpieczne miejsce tym samochodem. Według niego znalazł się on w sytuacji „wyższej konieczności” i gdyby obecnie zdarzyła się podobna sytuacja tak samo by postąpił, gdyż nie chciał żeby innym uczestnikom ruchu drogowego coś złego się przydarzyło w związku ze stojącym na drodze samochodem ciężarowym. Jednocześnie podał, że jest jedynie pracownikiem firmy (...), którego właścicielem jest N. B. i to jej samochód został porzucony na drodze przez jej pracownika. On nie był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku kierowcy, a jedynie na 1/8 etatu na stanowisku doradcy.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za częściowo wiarygodne, w zakresie w którym odzwierciedlają ustalony stan faktyczny, a także korespondują z zebranymi w sprawie dowodami z dokumentów. Uznał je za mało wiarygodne w kwestii jego wyjaśnień co do konieczności zabezpieczenia przez niego samochodu. Właścicielem samochodu i pracodawcą kierowcy, który rzekomo porzucił samochód była N. B., a oskarżony w jej firmie jest zatrudniony na 1/8 etatu i to w charakterze doradcy. Nie ciążył więc na nim obowiązek kierowania w tej firmie samochodami ciężarowymi. Jedynie właściciel samochodu był zatem zobowiązany do zabezpieczenia pojazdu i znalezienia kierowcy z odpowiednimi uprawnieniami. Według Sądu wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie są przyjętą przez niego linią obrony, która nie ma znaczenia dla oceny pranej stanu faktycznego sprawy.

Za wiarygodne należało uznać także zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Artykuł 180a k.k. penalizuje czyn polegający na prowadzeniu pojazdu mechanicznego na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Osoba, która popełnia ten czyn podlega on karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Wskazać należy, iż pojęcia: „prowadzenie”, „pojazd mechaniczny”, „droga publiczna”, „strefa zamieszkania” i „strefa ruchu” nie są definiowane w Kodeksie karnym, lecz w ustawach szczególnych, w tym zwłaszcza w przepisach ustawy z 20 czerwca 1997 roku „Prawo o ruchu drogowym” /Dz. U. z 1997 roku Nr 98, poz. 602 z późn. zm./.

Prowadzenie pojazdu oznacza nic innego, jak kierowanie nim, czyli zespół ruchów mający ścisły wpływ na poruszanie się pojazdu. Z kolei pojazd mechaniczny to wyposażony w silnik środek transportu przeznaczony do poruszania się po drogach albo do tego przystosowany. Drogi publiczne to z mocy ustawy z 21.03.1985r. o drogach publicznych: drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie lub krajowe, w tym autostrady i drogi ekspresowe. (...) zamieszkania, to z mocy ustawy P.o.r.d. specjalnie oznaczona strefa w ruchu drogowym, w której pieszy może się poruszać swobodnie po całej udostępnionej do użytku publicznego przestrzeni i ma pierwszeństwo przed pojazdami. (...) ruchu to z mocy ustawy P.o.r.d. specjalnie oznaczony obszar na drodze wewnętrznej, w którym obowiązują wszystkie przepisy ruchu drogowego.

Należy podkreślić, że sprawcą tego przestępstwa może być wyłącznie osoba, posiadająca uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi, a której te uprawnienia zostały cofnięte przez uprawniony organ administracji publicznej. Innymi słowy, nie popełnia przestępstwa z art. 180a k.k. osoba, która nigdy nie nabyła uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Organami właściwymi do wydania decyzji o cofnięciu uprawnień są:

starosta, dowódca jednostki wojskowej, albo marszałek województwa. Zgodnie z art. 103 ustawy o kierujących pojazdami organ wydaje decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi w następujących przypadkach:

- stwierdzenia na podstawie orzeczenia psychologicznego istnienia przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
- utraty kwalifikacji, na podstawie wyniku egzaminu państwowego przeprowadzonego w trybie art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami;
- niezgłoszenia się we wskazanym terminie na egzamin państwowy który miał być przeprowadzony w trybie art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 lit. b ustawy o kierujących pojazdami;
- ponownego przekroczenia liczby 24 punktów otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od dnia wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o kierujących pojazdami;
- popełnienia w okresie próbnym trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;
- orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 4 uokp oraz art. 182 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego starosta wydaje decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami również w przypadku orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów. Prowadzenie pojazdu objętego zakazem w okresie jego obowiązywania nadal pozostaje przestępstwem określonym wyłącznie w art. 244 kk. Jednakże prowadzenie pojazdu po upływie zakazu, ale bez formalnego odzyskania uprawnienia, przeradza się w przestępstwo z art. 180a k.k.

Należy wskazać, że przestępstwo z art. 180a k.k. tj. prowadzenie pojazdu mechanicznego bez uprawnień można popełnić jedynie z winy umyślnej w postaci zamiaru bezpośredniego, jak i ewentualnego. Oznacza to, że sprawca przestępstwa musi mieć świadomość, że została wydana wobec niego decyzja o cofnięciu uprawnień. Dla bytu tego przestępstwa nie ma znaczenia powód wydania decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Zatem osoba, która nie miała wiedzy co do wydania wobec niej decyzji cofającej uprawnienia nie może popełnić przestępstwa z art. 180a k.k. Taka sytuacja będzie miała miejsce np. w przypadku przesłania decyzji starosty na zły adres i co za tym idzie realna niemożność zapoznania się z jej treścią przez osobę, której dotyczy.

Do przyjęcia umyślności działania sprawcy popełniającego przestępstwo z art. 180 a k.k. wystarczająca jest świadomość istnienia uprzednio wydanej decyzji i nie stosowania się do niej. To właśnie zawarte w opisie czynu przypisanego oskarżonemu znamię czasownikowe „prowadzi” oraz „nie stosuje się” w pełni określa umyślność tego zachowania (oskarżony chciał i popełnił czyn zabroniony). Nadto sam oskarżony musi mieć świadomość wydania wobec niego decyzji cofającej uprawnienia, lecz pomimo tego decyduje się kierować samochodem.

Oskarżony H. R. wypełnił swoim zachowaniem przedmiotową stronę występku z art. 180a k. k., gdyż będąc świadomym tego, że ma cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi kat. C, B+E, C+E w dniu 6 stycznia 2018r. w miejscowości S. prowadził pojazd mechaniczny tj. ciągnik siodłowy marki R. o nr rej. (...) po drodze publicznej w ruchu lądowym, czym nie zastosował się do wydanej decyzji nr KM. 5430.4.52.2017.DM z dnia 11.07.2017r. Starosty K..

Oskarżony, jako dorosły mężczyzna, miał pełną świadomość, iż nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, a mimo to wsiadł za kierownicę takiego pojazdu i jechał nim na drodze publicznej. Analiza dowodów zebranych w sprawie wskazuje, iż oskarżony działał umyślnie z zamiarem ewentualnym, gdyż zdając sobie sprawę, że na mocy decyzji Starosty K. cofnięto mu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi i nie może prowadzić samochodu ciężarowego po drodze publicznej, przewidywał możliwość popełnienia przestępstwa i godził się na to.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, będący przedmiotem analizy i oceny Sądu, pozwala na przypisanie oskarżonemu winy, gdyż w czasie swojego bezprawnego i karalnego zachowania, mając możliwość podjęcia decyzji zgodnej z wymogami prawa, nie dał posłuchu normie prawnej. Tłumaczenie oskarżonego, iż działał w warunkach „wyższej konieczności” gdyż musiał zjechać samochodem na jakieś pobocze, by samochód porzucony przez kierowcę nie zagrażał innym uczestnikom ruchu, nie stanowi podstawy do uznania, że oskarżony nie dopuścił się przestępstwa. Wskazać należy, iż H. R. nie był właścicielem kierowanego przez niego samochodu, a osoba która rzekomo porzuciła samochód ciężarowy na drodze nie była jego pracownikiem. Oskarżony był jedynie pracownikiem firmy (...), prowadzonej przez N. B. i to zatrudnionym na 1/8 etatu w charakterze doradcy, a nie kierowcy.

Stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego należy ocenić jako znaczny. Zgodnie z art. 115 § 2 kk, przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu w przedmiotowej sprawie Sąd wziął pod uwagę elementy przedmiotowe i podmiotowe uznając, iż jest on znaczny. Przemawia za tym opisana wyżej postawa oskarżonego oraz stopień i rodzaj naruszonego dobra jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji. Sam fakt prowadzenia samochodu przez osobę, która nie ma do tego uprawnień stwarza niebezpieczeństwo dla innych uczestników ruchu.

Biorąc pod uwagę te okoliczności, a z drugiej strony właściwości osobiste oskarżonego Sąd doszedł do przekonania, że dla osiągnięcia celów postępowania karnego wystarczające będzie wymierzenie wobec H. R. kary ograniczenia wolności.

Jako okoliczność obciążającą Sąd potraktował oskarżonemu nagminność tego typu przestępstw i to w skali ogólnokrajowej. Jako okoliczność łagodzącą Sąd uwzględnił uprzednią niekaralność oskarżonego oraz przyznanie się oskarżonego do winy.

Mając powyższe na uwadze, kierując się dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 53 k. k., uwzględniając stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, Sąd na podstawie 180a k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. W ocenie Sądu orzeczenie takiej kary jest wystarczające dla osiągnięcia celów kary. Wskazać należy, iż Sąd nie mógł wymierzyć oskarżonemu kary grzywny, bowiem osiąga on niewielkie dochody i nie posiada żadnego majątku. Wymierzenie zaś kary pozbawienia wolności nie byłoby zasadne, z uwagi na uprzednią nie karalność oskarżonego.

W ocenie Sądu wymierzona oskarżonemu kara w pełni zrealizuje wobec oskarżonego funkcję wychowawczą i represyjną, a jednocześnie stanowić będzie wystarczające ostrzeżenie na przyszłość.

Z uwagi na fakt, iż oskarżony dopuścił się przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, prowadząc pojazd mechaniczny mimo wydania decyzji o cofnięciu uprawnień Sąd na podstawie art. 42 § 1a k. k. orzekł w stosunku do H. R. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

Na podstawie art. 627 kpk, uwzględniając sytuację rodzinną i finansową oskarżonego, Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

SSR J. C.